

Listiga
bönor

SONATA ARCTICA

Text: Daniel Källmalm
Foto: Daniel Källmalm,
Spinefarm & Nuclear Blast
Utförd: 2007.10.31

Drömmar om ny musikstil besannade

Med senaste skivan, 'Unia', har Sonata Arctica tagit sin musik till en helt annan nivå än tidigare. Den nya skivan skriker av influenser från alla håll och den tidigare musikstilen har nått nya höjder. Hallowed har diskuterat om allt från Kemi till personkemi med finska Sonata Arcticas sångare och huvudman Tony Kakko.

Det hela började 1996 vid världens ände, Kemi för att vara exakt, som ligger precis på kanten av Jorden där rymden inleds och Jorden slutar om man nu ska tro bandets hemsida. Då hette bandet (Kluriga/listiga Bönor ungefär för er som inte kan engelska), ett namn som kom till mer eller mindre som humor.

- 1996 spelade vi vår första spelning, jag tror det var tjugonde-någoting maj, kan inte minnas det exakta datumet. Vi behövde ett namn för bandet nu när vi skulle spela vår första spelning i något klubbhus eller något i den stilen, vi hade några sådana i vår hemstad. Det fanns också en hel del band som spelade där, något vi också skulle göra. Vi hade den här låten som hette just Tricky Beans, en rock'n'roll låt och jag sa: "vi tar det namnet och ändrar

det senare" men det fastande och hängde kvar med oss eftersom spelningen var bra och folk lärde känna oss vid det namnet.

Namnet förändrades dock något 1997 efter något medlemsbyte till Tricky Means, fantasifullt var det definitivt men det var ändå ingenting som passade för ett band som spelade in skivor. Åtminstone inte om man väljer att tro Tony Kakko som berättar att det är ganska uppenbart att Trycky Någoting inte passar sig, kanske var det för att det började som ett skämt? Troligen hade det dock någoting med bandets stil att göra, de spelade inte så metalliskt på den tiden.

Från bönor till arktis

Från den tiden har en hel del vatten hunnit rinna under broarna, bandet har släppt fem album,

lite livealbum och best of-skivor samt några EP:n och det har konstant växt sig allt starkare, något som Tony inte hade ens kunnat ana när allt började det där året 1996.

- Nej, det startade som en hobby, vi hade inga som helst förväntningar eller planer och sedan fick vi så där av en slump ett skivkontrakt och resten är historia.

Vem hade egentligen trott att det där skrikiga bandet från Finland skulle bli något när de släppte 'Ecliptica' 1999? Jag gillade 'Ecliptica' men kunde aldrig ana att bandet skulle bli så stort som de ändå blivit hittills. Men det var ingenting som skedde över en natt och bandet har dragits med konstanta anklagelser från stora svenska magasin om att bara vara Stratovariuskopior

men ingenting har kunnat hindra bandets långsamma klättring allt högre på stegen.

- Jag är nöjd med vad vi gjort hittills, jag måste vara det vet du. Det har varit... en bergochdalbanefärd som dock hela tiden tagit oss något uppåt men väldigt långsamt. Vi har inte blivit någon övernattssensation eller något i den stilen och det ligger väldigt hårdt bakom. Vi har fortfarande en lång väg att gå upp för trapporna för att nå toppen, men jag är verkligen nöjd med hur det går nu och hur stora vi är.

Fortfarande ser jag dock oss inte som så stora, vi säljer inte miljoner skivor och det skulle vara ganska coolt att vara stora som till exempel Nightwish, berättar Tony och drömmer sig kanske bort till tider då bandet öppnade för Iron Maiden eller några andra stordåd bandet trots allt redan hunnit med.

Och vad gäller påståenden om att bandet någonsin skulle ha varit

kopior av Stratovarius är något som ingen människa jag talat med kan instämma i. Sant att bandet spelar samma genre och är inspirerade av sina landsmän men där upphör skillnaderna. Det är dock ett påstående som inte längre kan hållas för sant hur man än vrider och vänder på det, vi återkommer till det när vi talar om 'Unia' i nästa kapitel.

Unia

2007 efter långt turnerande och inspelning och något i stil

Sonata Arctica

Inte helt olika The Ark...

Inramamade: Sonata Arctica i sin nya och senaste banduppställning. Samtliga nya gruppafoton fotade av Nuclear Blast

Sonata Arctica inför andra skivan, 'Silence'. Ännu har inte keyboardisten Henrik Klingenberg anslutit sig till bandet och Jani Liimatainensyns på Tonys vänstra sida. Foto: Spinefarm

med tre år efter 'Reckoning Night' ser 'Unia' dagens ljus. Jag talade med Tony efter 'Reckoning Night' också men den intervjun finns inte publicerad någonstans och i skrivandes stund finns inte filerna på min datamaskin heller så jag får klara mig utan det referensmaterialet denna gång. Ett som är säkert är att 'Unia' (som är finska för *drömmar*) är något helt annat än tidigare. Om ni inte tror mig se recensionen.

- Det är mycket mer progressivt och det är långsammare. Inte som riktiga ballader, men det går långsammare och det är lite tyngre. Arrangemangen är enorma jämfört med tidigare, som de symfoniska bitarna här och där men det är inte för mycket; det är inte Nightwish i alla fall. Vi har mer sång överallt och enligt min

åsikt är produktionen mycket bättre än tidigare.

Det är ett intressant album onekligen och det kan nog bland många publik upplevas som en uppfriskande förändring från vad bandet gjort tidigare, något som bandet även själva tycker.

- Som vi kände oss när vi spelade in albumet lyser igenom i musiken på skivan. För min del är det väldigt uppfriskande eftersom jag fortfarande kan lyssna på skivan, något jag inte kan säga om de tidigare skivorna; när du arbetat med en skiva i ett år eller så, får du för mycket av låtarna och självklart måste du spela dem live, men att lyssna på skivan är lite som: "jag vill inte lyssna på detta, jag har redan jobbat med det i ett år". Med 'Unia' är det annorlunda, då blir det: "det

här vill jag lyssna på, det rockar ju verkligen" och när du inte spelat den på en månad eller så och plockar fram den igen och lyssnar då hör du saker som du hade glömt fanns där eftersom det är så många lager och melodier som pågår samtidigt, förklarar Tony.

Queen på steroider

'Unia' är på många olika sätt olik vad Sonata Arctica gjort tidigare, borta är de där blixtrande ösiga låtarna, på gott och ont. Det hela känns på många sätt mer moget och mer genomtänkt i fler steg är tidigare. Det förnimmer kanske mer om ett Queen på steroider än något ordinarie Powerband och det gör också att det är en skiva som kan tänkas vara svårare att ta till sig från början än bandets tidigare alster.

Sonata Arctica

- Det är ett lite svårare album att komma in i, men å andra sidan, när det öppnar sig för dig likt en skattkista på det vis att du inte tröttnar på den så enkelt. Låt den vila någon månad och ta sedan fram den igen, du hittar något nytt eftersom folk bara kan ta in ett visst mått av saker samtidigt och vänjer sig då vid en viss melodislinga. Om det är många små detaljer som pågår noterar du dem inte ens till en början, inte förrän du ger albumet en stunds andhämtning, förklarar Tony och jag vill nog påstå att han har rätt, ännu har jag inte kunnat lyssna till 'Unia' utan att finna något nytt som jag inte noterat tidigare.

Kanske kan 'Unia' också en gång för alla göra att Sonata Arctica förlorar epitetet som Strato-

varioskopior även i det patetiska magasin som hela tiden envisas med att kalla dem det, de har till och med använt rubriken "Stolta kopior" en gång om Sonata Arctica. Om jämförelser med Stratovarius och Sonata Arctica av idag säger Tony:

- Jag tycker inte den jämförelsen är rättfärdigad längre. På de första albumen, eller speciellt det första, 'Ecliptica' var väldigt inspirerat av Stratovarius, vilka var vår största influens på den tiden. Numera tror jag att vi stilistiskt går mer mot Queen än Stratovarius. Jag kan applicera alla idéer jag har nu då jag lyssnar på i stort sett all musik och sedan mixa det. Jag har en känsla av att jag kan göra precis vad jag vill, säger Tony och rättfärdigar min jämförelse med Queen på steroider.

Bättre arrangemang

Jag har själv dock aldrig sett likheten med Stratovarius ens till att börja med eftersom den inte är så stor, men kanske, kanske för ett otränat öra eller för någon som inte är en frekvent besökare av genren. Dock kan det tänkas att med mer avancerad musik blir det svårare att framföra den live, någon Tony bestämt förnekar.

- Vi har inte spelat alla 'Unia'-låtar live ännu men några av dem och de är mer... de är bättre arrangerade. Arrangemangen är så mycket bättre än de gamla låtarna. De är lättare för mig efter som jag inte Aghhhh! (något i den stilen försöker Tony imitera sina "high-pitch-prylar" från tidigare album) skriker hela tiden där uppe någonstans eftersom det inte är min naturliga stäm-

"Tonight we play in Stockholm, Sweden" ropar Tony och publiken jublar. "But tomorrow we're going to Norway" gav inte samma respons...
Samtliga livfoton av Daniel Källmalm

ma. På 'Unia' sjunger jag där det är bekvämt, förklarar Tony och tillägger att deras framförscen-ljudtekniker också föredrar 'Unia' låtarna eftersom allt inte händer på en gång.

Som åskådare vid bandets spelning i Stockholm måste jag nog säga att låtarna fungerade mycket väl live, till exempel Tonys favorit *It Won't Fade*.

- Jag gillar *It Won't Fade* live men att lyssna till har jag ingen

direkt favorit, det skiftar.

Idol-Agnes

Och visst är alla spår intressanta men avslutande *Good Enough is Good Enough* är inte bara bra och vacker för den som lånar den ett öra, den har också en lite annorlunda historia.

- Från början skrev jag den låten för Agnes, en deltagare i finska idolprogrammet (ni vet det där pissprogrammet i TV4). Den

gick dock inte igenom då bolaget inte ville ha den. Det var en rockigare, mer metallisk version av den. När de inte ville ha den tänkte jag: "jag gillar melodin väldigt mycket" därför gjorde jag en annan variant med annat arrangemang som långsamma pianostycken och gjorde om den till en ballad och det fungerade riktigt bra, förklarar Tony och tackar när jag säger att det är en vacker sång.

Sonata Arctica

Idoler hit och dit, Sonata Arctica är definitivt idoler för vissa och det får en således att tänka i banor kring hur mottagandet för skivan sett ut, nu när bandet trots allt mött lite fanatiker och så vidare.

- Det har varit bra, jag har inte följt hur pressen tagit emot det så här långt men vi har fått mycket positiv respons från fans. Några fans har förstås varit besvikna för att vi inte fortsatt göra vad vi redan gjort på fyra album hittills. Å andra sidan finns folk som aldrig tidigare gillat vad vi gjort och nu har de fastnat totalt för detta. Det viktigaste är dock att *vi* nu verkligen gillar vad vi gör. Det var som att vi redan började fundera kring om vi skulle fortsätta med Sonata Arctica eftersom alla var less på den här bdrdrdrdrdrdrdrdr- Ehhhh!-rakt på musiken. Vi behövde något nytt, något som också kunde ge oss något.

Och 'Unia' (Oonia som man säger på finska, ungefär i alla fall) blev just den förändringen, det nya eftersom det var lite av ett nu eller aldrig album berättar Tony.

- Om vi inte gjort den här förändringen nu skulle vi nog bara ha gjort ett album till och sedan slutat, förklarar Tony.

Ny gitarrist

Jani Liimatainen en av de som en gång grundade bandet fick till följd av diverse turer med de finska myndigheterna lämna bandet till förmån för Elias Viljanen som ersatte honom under sommarens turnering i Japan. Enligt Tony är Elias en utmärkt ersättare för Jani och han har kommit väl in i bandet.

- Han har kommit väl in i bandet, du vet vi var förstås lite oroadade över hur folk skulle ta emot honom men närhelst folk haft chansen att se och höra honom live inser de att han är en perfekt

ersättare för Jani. Många saknar fortfarande Jani men de ser att Elias kommer passa perfekt och när tiden får gå, kanske ett år eller två kommer de inte minnas Jani så mycket. De kommer såklart aldrig glömma honom men Elias kommer att vara som en riktig medlem i bandet, vilket han förstås redan är.

Jag kan inte minnas Jani nu heller så om ett eller annat år kommer han definitivt inte finnas i mitt minne när jag tänker på Sonata Arctica, jag vet faktiskt inte vad någon förutom Tony ens heter i bandet, men vad som slog mig när de spelade var hur väl Elias kunde spela låtarna även om han kändes lite sömnig som livepersonlighet men å andra sidan vem behöver ösa när Tony Kakko finns på scen? Visst lär det inte vara lätt att komma in i ett nytt band, speciellt inte ett med mycket material av varierande slag. Inte som Iron Maiden med

>>

samma låt lätt förklädd till diverse olika karaktärer. Men Elias verkade passa i detta band som handen i handsken, fisken i nätet, foten i skon, viruset i kroppen (eller Windowsdatorn); ni förstår vad jag menar.

- Han har lärt sig alla låtar något jag betvivlar att jag kunde ha gjort om jag varit ny i bandet i dag, om jag skulle vara tvungen att lära mig alla låtar hade det varit ett helvete. Därför är jag riktigt glad över att han tog allt det hårda jobbet att lyssna till och lära sig alla låtarna från albumen eftersom vi inte har några noter eller liknande att gå efter, förklarar Tony, vilket förstärker belyser Elias Viljanens talang på ett annat sätt än att bara se honom som en ny medlem.

Det är inte lätt att ta ut något från Sonata Arcticas musik där gitarrslingorna inte alltid är så prominenta bland keyboard och

övriga arrangemang.

Kemi

Tony menar också på att Elias passar bättre in i Sonata Arcticas kemi (Kemi) än Jani någonsin gjorde, kanske något med personKemin?

- Det kan vara det, jag vet inte men Jani var alltid något av en outsider hela tiden. Han ville aldrig riktigt öppna sig och ge något av sig själv. Ibland kunde vi se att det var något som var fel men han talade aldrig om det och det är lite sorgligt. De i bandet är trots allt vänner och det är lättare att tala med någon i bandet eller runt bandet om något är fel hemma eller i förhållanden, du vet prata. Med Elias fungerar allt det bättre, det flyter på bättre nu och den generella stämningen i bandet är högre.

Som Tony också sade att det är svårt för folk utanför bandet att se

en sådan sak, men jag tycker nog ändå på något sätt att det syntes på Scenen i Stockholm att bandet var klart bättre och hade roligare på scenen nu än när jag senast såg dem, även om det var ganska länge sedan och jag inte minns så mycket av den spelningen längre. Och med så många referenser till liveprylar är det omöjligt att inte prata lite om just turnerande.

Turnésnack

Inför starten på Europaturnén i Stockholm hade bandet vilat i tre veckor sedan de återvänt från bland annat Nordamerika och Mexiko (bandets första besök i Mexiko där de gjorde fyra spelningar). I Nordamerika däremot har bandet varit vid ett par tillfällen. Bland annat har de förstärkt besökt den fransktalande delen av Kanada där tydligen hårdrock säljer, men det var inga större arenor som fick besök denna gång.

Sonata Arctica porträtterade till tredje skivan, i filmen känd som 'Reckoning Night'. Före Janis avhopp och ersättning. Foto: Spinefarm

- Nej, det varierade från 400 personer till 2000-någonting personer med ungefär hälften av showerna slutsålda. Jag tror den största spelningen var för drygt 2000 personer i Kanada, i fransktalande Kanada som är ganska mycket detsamma som Frankrike. Folk får en helt del metallmedia där och dessutom nu med Internet så är metal en ganska okej genre i Frankrike och fransktalande Kanada. Det är okej i engelsktalande Kanada också och vi kan turnera där och få publik men det är mycket större i de fransktalande delarna av någon anledning, berättar Tony.

Men den stora onda staten som också finns i Nordamerika då? USA för er som inte förstod vad jag menade (jag tycker dock inte USA är mer onda än till exempel Sverige eller Iran). Sonata Arctica har trots allt sett en hel del av

USA och vet en hel del om landet och har vissa platser de redan är ganska bekanta med som till exempel Manhattan men det får ni veta mer om i Tonys replik.

- Staterna är Coolt och det växer, vi är glada att vi redan nu vid vårt tredje besök kan turnera där utan att göra stora förluster. Den här gången behövde vi inte betala någonting för att åka dit vet du, så det är bra. Vi har en hel del växande att göra där (här börjar Tony skratta lustigt en kort sekund). Det är som stort ställe och var gång vi kommer dit får vi besöka en ny plats. Det finns några platser vi redan känner rätt väl som till exempel Manhattan där vi hittar väl. Vi har varit där fem gånger tror jag och det finns redan några fler bekanta platser.

När broder Caj frågar om fina restauranter på Manhattan säger Tony ja, men att de är dyra.

IKEA

Det är klart i Nordamerikas största stad kan man ju tänka sig det eftersom Sveriges största stad Stockholm tydligen är tredje dyrast bland över trettio storstäder i världen, bara London och Köpenhamn var tydligen dyrare när det gällde varor och resor, men det har inte med saken att göra. Även om följande fråga handlade om vad skillnaden mellan staterna och Sverige var.

- Det är närmare Finland. Det är nästan som att vara hemma, vi bor ju inte så långt från den svenska gränsen och Haparanda, bara drygt 25 kilometer (25'000 meter för er som inte visste det.)

Då går ni till IKEA ofta? Frågar Caj snabbt och påpassligt.

- Vi har varit där några gånger, det är schysst att äntligen ha det där, svarar Tony lika snabbt.

IKEA till trots, en jämförelse

>>

OBS: Tröjtexten är ditlagd i efterhand av Hallowed!

mellan att turnera i Europa och att turnera i Nordamerika kanske är på sin plats tycker Jultomten och hans små slavar.

- Well, folk i staterna talar bättre engelska än folk i Europa, svarar Tony.

Det var faktiskt något som även DIRK forskningsinstitut som gör all min research hade påpekat för mig (som att jag inte skulle veta det). Men den nya och revolutionerande upptäckten är kanske den enda skillnaden mellan Europa och USA, den och bristen på Knödel.

- Från stat till stat är ganska mycket samma skillnad som från land till land i Europa. Du vet, i vissa länder är folk mer intresserade av den här typen av musik, samma sak i USA där vissa stater är större, som Los Angeles i Kalifornien där vi kan sälja ut stället. Å andra sidan har vi Texas där det inte är lika stort och vi får spela för betydligt mindre publik.

Onekligen kan väl ingen förvänta sig att GW Bushs hemstat skulle ha ett allt för stort intresse för metal som trots allt är Satans musik och Texas är en del av det ökända bibelbältet där nästan alla är söndagskristna. Dessutom är de kopjokar och sådana föredrar förstås Countrymusik och logdans för tungmetall.

Avslutning

Vi avslutar i samma frågesektion som vi började, nämligen historien. Nu tänkte jag dock att vi är i en science fictionmässig farkost som bringat oss till 2009 och Tony Kakkos bostad och vardagsrumssoffa där vi iakttar hans favoritfilm Forrest Gump och diskuterar bandets jubileumsfilm på DVD och den uppkommande EP:n som jag nyss fått som promo.

- Vi firar tio år som inspelningsband och vill visa det material vi spelat in ända sedan starten, det vi filmat med våra egna videokameror

meror som vi alltid haft med oss vad vi än gjort, förklarar Tony.

Det är dock inte hela sanningen eftersom DVD:n också innehåller deras spelning som huvudakt på "Sonata Arctica Open Air" festivalen i deras hemstad Kemi i Finland där vi nu sitter och diskuterar just den saken.

- Det är en Show som vi spelat in och sedan kommer också en Live-EP, jag vet inte eftersom jag inte tänkt på det förrän nu, berättar Tony.

Han förklarar också att livet är som en ask med choklad, du vet aldrig vad du kommer att få. Det sa han egentligen aldrig, Tony alltså, Forrest Gump säger det varje gång du ser den förträffliga filmen som Tony kanske har tid att se när han och hans manskap turnerat världen runt i två år eller så vilket det kanske kan bli då de åtminstone har inplanerade datum ända till november 2008. Han liksom jag får verkligen hoppas

Sonata Arctica anno 2007, pressbilder för 'Unia'

pas att hälsan inte sviker under detta extensiva turnerande så att vi kan mötas och diskutera deras

tioårsjubileum om två år. Hop- pas att ni fortfarande är med oss då, Tony meddelar att han hop-

pas att ni köper hans skiva och ser hans band uppträda.

D.ir.K

Sonata Arctica